

N:o 47.

Ank till Riksd. kansli den 7 maj 1906, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:t:s proposition med förslag till förordning om automobiltrafik.

I proposition, n:o 70, af den 7 sistlidne mars, hvilken af båda kamrarna blifvit till lagutskottet hänvisad, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, velat inhämta Riksdagens yttrande öfver följande propositionen bilagda förslag till

förordning om automobiltrafik.

Härmed förordnas som följer:

I Art. Om automobils beskaffenhet.

1 §.

1. Automobil skall vara försedd med
  - a) styrinrättning, hvarigenom automobilen snabbt och säkert kan vika undan och med lätthet vända;
  - b) två lätt åtkomliga bromsar, af hvilka åtminstone den ena verkar direkt på drifhjulen eller med dem fast förenad skifva, och hvilka hvar

för sig äro tillräckligt kraftiga att från full fart stanna automobilen inom en sträcka af tre gånger automobilens längd;

c) lämplig mekanisk anordning för ljudsignaler (signalhorn);

d) anordning, hvarigenom motorn ögonblickligen kan stoppas eller kopplas från drifhjulen;

e) inrättning, som hindrar automobilen att komma i gång af sig själf; och

f) om automobilens egen vikt är öfver 250 kilogram, anordning för backning.

2. Samtliga handtag och andra anordningar för automobilens igångsättning, manövrering och bromsning skola vara så anbragta, att de icke kunna förväxlas, och att automobilföraren lätt kan åtkomma dem, utan att han behöfver flytta sig från sin plats eller vända sin uppmärksamhet från vägen.

Å automobil får ej finnas något, som från förarens plats skymmer utsikten öfver körbanan.

3. Motorn samt de behållare och rör, som innesluta flytande eller gasformigt bränsle, skola vara så beskaffade, att de ej kunna orsaka eld eller explosion.

Motorn får ej utsläppa rök, ånga eller illaluktande gas i sådan grad eller på sådant sätt, att olägenhet däraf uppkommer. Rör och behållare skola vara på bästa möjliga sätt skyddade för yttre åverkan.

4. Hjulringarna få ej vara kullriga, såframt de icke äro af mjukt och elastiskt ämne; de få ej heller hafva tvärlistor, framskjutande bult-hufvuden eller andra ojämnheter; dock må vintertid broddning af hjulringarna eller andra därmed jämförliga åtgärder äga rum.

Hjulringarnas bredd får ej understiga, om automobilens egen vikt är

öfver 750 kg. men ej öfver 1,000 kg., ... 7 cm.

» 1,000 » » » 2,000 » ..... 9 cm.

» 2,000 » ..... 12 cm.

Med bredden å elastisk hjulring menas ringens största bredd, då hjulet är upplyftadt från marken.

II Art. Om besiktningsmän samt om igenkänningsmärke för automobil.

2 §.

För verkställande af besiktning och annan förrättning, hvarom i denna förordning sägs, skola Konungens befallningshafvande, hvar för

sitt län, förordna lämpligt antal i motorers konstruktion och skötsel kunniga män.

Konungens befallningshafvande låte en gång vid hvarje års början i allmänna tidningarna och någon af ortens tidningar, äfvensom i länskungörelselerna, införa uppgift å de personer, som äro i länet antagna till besiktningsmän. Afgår under året besiktningsman från befattningen, eller varder ny sådan antagen, skall det tillkännagifvas på enahanda sätt.

3 §.

Infinner sig någon hos besiktningsman med begäran att få undergå pröfning af sin kännedom om automobils konstruktion, skötsel och manövrering, skall besiktningsmannen, där automobil finnes att tillgå, sådan pröfning verkställa och, om den utfallit tillfredsställande, därom ofördröjligen meddela bevis.

4 §.

Automobil får ej tagas i bruk utan att vara, på sätt här nedan sägs, försedd med igenkänningsmärke.

Igenkänningsmärket gäller för trafik i hela landet.

5 §.

1 mom. För erhållande af igenkänningsmärke å automobil har automobilens ägare att hos någon besiktningsman anmäla automobilen till besiktning.

2 mom. Vid besiktningen skall undersökas, huruvida automobilen till sin beskaffenhet öfverensstämmer med de i 1 § meddelade bestämmelser samt jämväl i öfrigt är för sitt ändamål lämplig.

3 mom. Öfver hvad vid besiktningen iakttagits skall besiktningsman upprätta besiktningssinstrument, hvilket, så fort ske kan och senast inom fyra dagar efter besiktningens verkställande, i två exemplar insändes till den Konungens befallningshafvande, som förordnat besiktningsmannen. Instrumentet skall innehålla beskrifning å automobilen.

4 mom. Befinnes automobilen enligt besiktningssinstrumentet uppfylla de i 1 § meddelade bestämmelser och jämväl i öfrigt vara för sitt ändamål lämplig, skall Konungens befallningshafvande tilldela automobilen igenkänningsmärke.

Bevis om sålunda vidtagen åtgärd och uppgift å igenkänningsmärket

skola tecknas å ena exemplaret af besiktningsinstrumentet, hvilket därefter öfverlämnas till automobilens ägare.

6 §.

1 mom. Inom hvarje län tilldelas en hvar automobil sitt särskilda ordningsnummer, hvilket, jämte en gemensam, länet betecknande bokstaf, utgör automobilens igenkänningsmärke.

Länen betecknas sålunda, att

<i>A</i>	utmärker	Stockholm stad.	
<i>B</i>	»	Stockholms	län.
<i>C</i>	»	Uppsala	»
<i>D</i>	»	Södermanlands	»
<i>E</i>	»	Östergötlands	»
<i>F</i>	»	Jönköpings	»
<i>G</i>	»	Kronobergs	»
<i>H</i>	»	Kalmar	»
<i>I</i>	»	Gottlands	»
<i>K</i>	»	Blekinge	»
<i>L</i>	»	Kristianstads	»
<i>M</i>	»	Malmöhus	»
<i>N</i>	»	Hallands	»
<i>O</i>	»	Göteborgs och Bohus	»
<i>P</i>	»	Älfsborgs	»
<i>R</i>	»	Skaraborgs	»
<i>S</i>	»	Värmlands	»
<i>T</i>	»	Örebro	»
<i>U</i>	»	Västmanlands	»
<i>W</i>	»	Kopparbergs	»
<i>X</i>	»	Gäflborgs	»
<i>Y</i>	»	Västernorrlands	»
<i>Z</i>	»	Jämtlands	»
<i>AC</i>	»	Västerbottens	»
<i>BD</i>	»	Norrbottens	»

2 mom. Igenkänningsmärket skall å sådan plats, att det lätt faller i ögonen och utan svårighet kan läsas af den, som befinner sig bakom fordonet, anbringas på vit botten med tydliga, svarta eller mörkblå, minst 8 centimeter höga bokstäfver och siffror med öfverallt minst 10

millimeters stapelbredd samt minst 15 millimeters afstånd mellan bokstaf och siffra och minst 10 millimeter såväl mellan hvarje siffras och bokstafs jämlöpande delar som mellan siffrorna inbördes.

III Art. Om förbud emot automobils användande.

7 §.

1 mom. Föreligger anledning antaga, att automobil till sin beskaffenhet icke längre uppfyller bestämmelserna i 1 §, eller att automobilen icke längre är för sitt ändamål lämplig, äger Konungens befallningshafvande låta genom besiktningsman verkställa förnyad besiktning af automobilen samt, om besiktningen därtill föranleder, meddela förbud för automobilens användande.

Sådant förbud må ock meddelas, om automobilen undanhålles besiktningsmannen för undersökning.

2 mom. Förbud, hvarom i 1 mom. sägs, gäller för hela landet, in- till dess någon Konungens befallningshafvande, efter det besiktningsman inom länet intygat, att automobilen är i vederbörligt skick, förklarar hinder för dess användande icke längre föreligga.

IV Art. Om körning med automobil.

8 §.

1 mom. Där ej, på sätt nedan sägs, annorlunda förordnats, må körning med automobil äga rum å hvarje allmän väg, gata eller torgplats.

2 mom. För landet äger Konungens befallningshafvande, där körning med automobil å viss allmän väg till följd af körbanans ringa bredd eller annat förhållande kan medföra särskild fara eller olägenhet, meddela förbud vare sig mot all automobiltrafik å vägen eller mot körning därå med automobil af viss beskaffenhet.

I stad äfvensom i köping eller municipalsamhälle, där ordningsstadgan för rikets städer tillämpas, må sådant förbud meddelas i den ordning, som i nämnda stadga föreskrifves.

9 §.

Å enskild väg, som allmänligen befares, vare körning med automobil tillåten; dock har Konungens befallningshafvande, där vägens ägare därom gör framställning, att meddela förbud, som i 8 § 2 mom. sägs.

10 §.

Automobil får icke framföras med större hastighet än som motsvarar i stad, köping och annat tätt bebyggt samhälle: 20 kilometer under dagsljus och 15 kilometer vid mörker eller dimma samt annorstädes: 30 kilometer under dagsljus och 20 kilometer vid mörker eller dimma; allt i timmen.

Hvad nu är stadgadt afser icke automobil, som begagnas såsom ambulansvagn eller vid eldfara för brandväsendets räkning.

11 §.

Föreligger för landet anledning att inskränka den enligt 10 § tillåtna största hastigheten, äger Konungens befallningshafvande meddela särskild bestämmelse härom.

I stad äfvensom i köping eller municipalsamhälle, där ordningsstadgan för rikets städer tillämpas, må sådan bestämmelse meddelas i den ordning, som i nämnda stadga föreskrifves.

12 §.

1 mom. Har förbud, hvarom i 8 § 2 mom. eller 9 § sägs, af Konungens befallningshafvande meddelats i fråga om viss väg å landet eller å område, som är att hänföra till stad, men icke är i stadsplanen intaget, skall beslutet tillkännagifvas meddelst uppsättande å lämpligt ställe vid vägen af anslagstaflor i olika färger och hållande minst 35 centimeter i höjd och bredd.

Röd anslagstafla utmärker förbud för allt slags automobiltrafik.

Gul anslagstafla utmärker, att allenast automobil af viss beskaffenhet må å vägen framföras.

Anslagstaflorna skola uppbäras af en minst 2 meter lång stång.

Hvad nu är stadgadt afser icke beslut i fråga om väg inom köpings eller municipalsamhälles planlagda område.

2 mom. Huruvida jämväl beslut, hvarom i 11 § sägs, skall tillkännagifvas medelst anslags uppsättande vid den väg, beslutet afser, ankommer på pröfning af den myndighet, som meddelat detsamma; och skall, därest tillkännagifvande finnes böra äga rum, vid lämpligt ställe å vägen uppsättas gul anslagstaffla af enahanda storlek och beskaffenhet som de i 1 mom. omförmälda tafflor.

3 mom. De beslut, hvarom i 1 eller 2 mom. sägs, skola å anslags-taflan finnas uppsatta.

4 mom. Kostnaden för uppsättande af anslag, hvarom i denna § sägs, gäldas af allmänna medel.

13 §.

Automobil må allenast föras af den, som fyllt 18 år, och som med bevis, utfärdadt af besiktningsman, styrkt sig vara fullt förtrogen med automobils konstruktion, skötsel och manövrering.

Förare vare skyldig att på vederbörandes anmodan utan onödigt dröjsmål styrka sin behörighet.

14 §.

1 mom. Under färd skall å hvarje automobil föras å lämplig, lätt tillgänglig plats skylt med uppgift å ägarens namn och hemvist samt, då mörker eller dimma råder, minst en lykta å framsidan, visande hvitt sken, tillräckligt starkt att upplysa vägen minst 10 meter framför automobilen, och å baksidan en lykta med hvitt sken, som belyser igenkänningsmärket.

2 mom. Vid körning åligger det automobilförare:

att, innan körningen börjar, förvissa sig om, att alla apparater, särskildt styr- och bromsinrättningar, äro i fullgodt skick och verka säkert;

att tillse, dels att å automobilen finnes vederbörligt igenkänningsmärke, att märket är så beskaffadt och anbragt, som i denna förordning är stadgadt, äfvensom att det icke under färden skyles, dels ock att å automobilen finnes den i 1 mom. härofvan omförmälda skylt och föreskrifvet antal lyktor, samt att dessa hållas tända enligt gällande bestämmelser;

att å broar och i vägkorsningar samt å sådana ställen, där liffigare trafik råder, eller där körbanan ej kan öfverskådas minst 15 meter framför automobilen, färdas så sakta, att den kan stannas ögonblickligen;

att, när sådant erfordras för att väcka vägfärandes eller gåendes uppmärksamhet, i tid gifva varningssignal;.

att, då ridande eller med dragdjur förspändt åkdon möter eller upphinnes, iakttaga all möjlig varsamhet och, om djuret visar sig oroligt, icke färdas förbi, innan den ridande eller åkande lämnats tillfälle att, om han så önskar, stanna och stiga af eller vidtaga annan åtgärd till förekommande af olycksfall;

att äfven eljest, då kreatur befinnes i omedelbar närhet af automobilen, iakttaga den varsamhet, som till förekommande af olycksfall kan anses erforderlig;

att på anmodan eller tecken af polisman genast stanna och beredvilligt lämna de upplysningar angående automobilen, som polisman äskar, äfvensom tillåta denne att afläsa automobilens namnskylt och hastighetsmätare, där sådan finnes å automobilen anbragt;

att vid sammanstötning eller annan olyckshändelse icke aflägsna sig från platsen, innan de åtgärder vidtagits, hvartill händelsen skäligen må föranleda; samt

att, innan föraren lämnar automobilen, stanna motorn och vidtaga sådan åtgärd, att automobilen ej kan komma i gång af sig själf.

V Art. Särskilda föreskrifter om yrkesmässig automobiltrafik.

15 §.

Tillhandahålles allmänheten automobil mot ersättning (yrkesmässig automobiltrafik), gäller, utöfver bestämmelserna om annan automobiltrafik, hvad i 16—23 §§ här nedan stadgas.

16 §.

För rättighet att utöfva yrkesmässig automobiltrafik erfordras särskildt tillstånd af offentlig myndighet.

Tillstånd till regelbunden automobiltrafik mellan särskilda orter meddelas af Konungens befallningshafvande i det eller de län, där trafiken skall äga rum. Är fråga om uthyrande af automobil allenast för färd inom viss stad eller närmaste omnejd, meddelas tillståndet till trafikens utöfvande för Stockholm af öfverståhållarämbetet, för annan stad, där poliskammare finnes, af denna, samt för öfriga städer af magistrat eller, där sådan ej finnes, af stadsstyrelse.

Tillstånd, som afser rättighet att i andra fall än ofvan sagdt är, åt allmänheten uthyra automobil, sökes hos Konungens befallningshafvande i det län, där sökanden har sitt hemvist.

17 §.

1 mom. För pröfning af ansökning om tillstånd till utöfvande af yrkesmässig automobiltrafik må, om anledning därtill förekommer, på sökandens bekostnad anställas undersökning, huruvida de för trafiken afsedda gator, vägar och broar äro så beskaffade, att yrkesmässig trafik utan fara eller särskild olägenhet kan där äga rum, äfvensom beträffande öfriga förhållanden, som må befinnas inverka på frågan om lämpligheten af sådan trafik.

2 mom. Är fråga om upprättande af regelbunden yrkesmässig trafik mellan skilda orter, skall Konungens befallningshafvande i ärendet höra vederbörande vägstyrelse.

18 §.

1 mom. För att få brukas i yrkesmässig trafik skall automobil vara härför godkänd af den eller de myndigheter, som jämlikt 16 § hafva att besluta om tillstånd till trafikens utöfvande. I följd häraf skall, innan trafiken må taga sin början, hos vederbörande myndighet uppgifvas, hvilken automobil skall för ändamålet användas. Sökes tillståndet till trafikens utöfvande hos annan myndighet än den Konungens befallningshafvande, som tilldelat automobilen igenkänningsmärke, skall därjämte företes ej mindre bevis, att automobilen erhållit sådant märke, än äfven det i 5 § omförmälda besiktninginstrument.

Föreligger anledning därtill, må myndighet, hos hvilken tillstånd till trafikens utöfvande sökts, förordna, att besiktningssman skall företaga särskild undersökning för utrönande af den uppgifna automobilens lämplighet för yrkesmässig trafik.

2 mom. Konungens befallningshafvande äger meddela bestämmelser i fråga om det högsta antal personer eller största last, som vid hvarje tillfälle må med automobilen befordras, äfvensom de öfriga föreskrifter, som för trafiksäkerhetens trygghet må anses erforderliga.

19 §.

1 mom. Under tredje kalenderåret från det, då besiktning af automobil, som användes i yrkesmässig trafik, senast ägt rum, skall inne-

hafvaren af tillståndet till trafikens utöfvande hos besiktningsman uppvisa automobilen till förnyad besiktning för utrönande, huruvida automobilen fortfarande är i föreskrifvet och lämpligt skick, äfvensom inom en månad, efter det besiktningen företagits, insända bevis om densamma till den eller de myndigheter, som godkänt automobilen.

2 mom. Sådan myndighet äger, när helst anledning därtill förekommer, låta genom besiktningsman undersöka automobilen.

20 §.

Tillstånd till yrkesmässig trafik medför skyldighet för tillståndshafvaren att ställa sig till efterrättelse den taxa för befordran af personer eller gods, som kan blifva fastställd, för stad i den ordning 23 § i ordningsstadgan för rikets städer angifver, samt för landet af Konungens befallningshafvande.

21 §.

Ej må någon tjänstgöra såsom automobilförare i yrkesmässig trafik utan tillstånd af den myndighet, som medgifvit trafikens utöfvande, eller, därest tillstånd därtill af flera myndigheter lämnats, af Konungens befallningshafvande i det län, där trafiken hufvudsakligen äger rum.

Till sådan automobilförare må endast den antagas, som uppnått 21 års ålder.

Bevis om tillstånd, hvarom i denna § förmäles, skall under trafik medföras och på anmaning uppvisas för polisman.

22 §.

Rättighet att utöfva yrkesmässig automobiltrafik samt meddeladt godkännande af härför afsedd automobil äfvensom tillstånd att tjänstgöra såsom förare i sådan trafik kunna återkallas, när helst anledning därtill förekommer.

23 §.

Hvad i 15—22 §§ är stadgadt afser icke yrkesmässig automobiltrafik, som för statens räkning bedrifves.

VI Art. Särskilda föreskrifter angående automobil, som för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts.

24 §.

1 mom. Innehar någon, som icke har hemvist här i riket, bevis af svensk konsul eller polismyndighet i det land, där han har hemvist, eller af konsul, som företräder detta land här i riket, att automobil, som af honom för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts, till sin beskaffenhet uppfyller de i det främmande landet gällande föreskrifter för att där få användas i allmän trafik, vare besiktning af automobilen ej af nöden, utan skall allenast nämnda bevis företes hos polismyndigheten å den första ort i riket, hvarest automobilen är afsedd att begagnas. Om beviset är behörigt, tecknar polismyndigheten å beviset meddelande af tillstånd att i riket bruka automobilen samt tilldelar automobilen igenkänningsmärke.

2 mom. Företes icke bevis, hvarom sagdt är, skall automobilen underkastas besiktning, på sätt i 5 § 1 mom. föreskrifves. Därest automobilen enligt intyg af besiktningsmannen befinnes uppfylla de i 1 § meddelade bestämmelser och jämväl i öfrigt är för sitt ändamål lämplig, må polismyndigheten tilldela densamma igenkänningsmärke, hvarjämte å intyget skall tecknas bevis om meddelande af tillstånd att i riket bruka automobilen.

3 mom. Polismyndigheten skall i särskildt härom förda anteckningar låta införa namnet såväl å den person, hvilken uppgifves vara ägare af automobilen, som, därest ägaren icke till riket medföljer, å den person, som öfver automobilen förfogar, äfvensom dessas yrke och hemvist, dagen för meddelandet af tillståndet att här i riket bruka automobilen samt det igenkänningsmärke, som tilldelats automobilen.

4 mom. Igenkänningsmärke, hvarom i denna § förmåles, skall bestå, utom af särskildt ordningsnummer, af benämningen vare sig i dess helhet eller i lämplig förkortning å den ort, där den myndighet, som tilldelar automobilen märket, har sitt säte.

Märket skall å fordonet anbringas, där så lämpligast utan fordonets skadande kan ske; och gälle om märkets utseende, hvad ofvan i 5 § 2 mom. är stadgadt; dock skola dels å märket förekommande bokstäfver och siffror anbringas med röd färg, dels hvad i nämnda § är föreskrifvet om bok-

stafvens höjd och stapelbredd samt afståndet mellan hvarje bokstafs jämnlöpande delar allenast å ordningsnumret samt begynnelsebokstafven till det å märket anbragta namnet tillämpas.

Konungens befallningshafvande skall öfvervaka, att märken, hvarom i denna § sägs, finnas tillgängliga hos polismyndighet, där de kunna antagas skola förekomma till användning.

5 mom. Bevis om sådant tillstånd, hvarom i denna § förmäles, skall under trafik medföras och på anmaning uppvisas för polisman.

25 §.

1 mom. Tillstånd att här i riket bruka automobil, hvarom i 24 § förmäles, gäller allenast för en tid af två månader.

Tillståndets giltighet kan af Konungens befallningshafvande utsträckas för ytterligare en månad. Bevis härom skall å intyget tecknas.

2 mom. När skälig anledning därtill föreligger, kan tillstånd, hvarom i denna § sägs, återkallas af en hvar Konungens befallningshafvande, i hvars län automobilen brukats.

26 §.

Den, som från utlandet färdats i automobil till riket, må, utan hinder däraf att automobilen icke är försedd med igenkänningsmärke, fortsätta färdens till närmaste ort i riket, där polismyndighet finnes.

VII Art. Föreskrifter i afseende å förordningens efterlefnad.

27 §.

1 mom. Brukas automobil, som ej erhållit igenkänningsmärke, böte ägaren eller, där automobilen oloffigen af någon brukades, sådan brukare från och med 10 till och med 500 kronor.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som brukar automobil, för hvars användande, honom veterligen, förbud jämlikt 7 § meddelats.

2 mom. Brukas automobil, som icke öfverensstämmer med de i 1 § meddelade bestämmelser, skall automobilens förare, där ej brukandet allenast afsåg framförande af automobil, som under färd skadats, till närmast lämpliga plats för skadans afhjälpande, samt ej uppenbar fara härmed var förenad, straffas med böter från och med 10 till och med 200 kronor.

Ägde automobilens ägare vetskap därom, att bilen icke öfverensstämde med de i 1 § meddelade bestämmelser, vare, såframt icke bilen olofligen brukades, jämväl ägaren, på sätt om föraren ofvan sägs, förfallen till ansvar.

Brukades bilen af någon, som enligt 4 eller 5 § i lagen angående ansvarighet för skada i följd af automobiltrafik är till utgifvande af ersättning för skada förpliktad, skall i ägarens ställe sådan brukare vara förfallen till ansvar enligt detta moment.

28 §.

1 mom. Anställer någon såsom automobilförare den, som icke är berättigad att föra bil, böte från och med 10 till och med 200 kronor.

Till enahanda bot vare den förfallen, som för bil, utan att vara därtill berättigad.

2 mom. Föres bil å väg, gata eller plats, hvarest sådant icke är tillåtet, böte bilens förare från och med 10 till och med 200 kronor.

För bil med större hastighet än i hvarje fall är medgifven och är förseelsen ej straffbar enligt allmänna strafflagen, eller bryter förare mot föreskrift i 14 § 2 mom., böte likaledes från och med 10 till och med 200 kronor.

3 mom. Medhafves icke i fall, då sådant enligt 21 eller 24 § 5 mom. är föreskrivet, under färd med bil intyg om tillstånd, hvarom i nämnda §§ förmäles, böte föraren högst 50 kronor.

Lag samma vare om den, som åsidosätter föreskriften i andra stycket af 13 § och ej är förfallen till ansvar enligt 1 mom. häröfvan.

29 §.

1 mom. Utöfvar någon yrkesmässig automobiltrafik utan att vara därtill berättigad, böte från och med 10 till och med 500 kronor.

Är på grund af särskild bestämmelse för viss ort obehörigt utöfvande af drosktrafik eller liknande rörelse belagdt med ansvar, må ej sådan bestämmelse i förevarande fall tillämpas.

2 mom. Brukas i yrkesmässig trafik bil, som ej är för sådan trafik godkänd, böte föraren från och med 10 till och med 500 kronor.

Skedde brukandet med vetskap af innehafvaren af tillståndet till trafikens utöfvande, vare denne till enahanda ansvar förfallen.

3 mom. Underlåter innehafvare af tillstånd till yrkesmässig automobiltrafik iakttagande af den i 19 § 1 mom. meddelade föreskrift, böte från och med 10 till och med 200 kronor.

30 §.

De för automobilägare stadgade ansvarsbestämmelser skola äga tillämpning, i händelse automobilen tillhör någon, som står under förmyndare eller annan laga målsman, å denne, samt, där automobilen äges af bolag, förening eller annat samfund eller af stiftelse eller annan sådan inrättning, å den eller dem, som äga företråda samfundet eller inrättningen. I fråga om automobil, som tillhör staten eller kommun, skola nämnda ansvarsbestämmelser gälla förarens närmaste förman. Har denne till förekommande af förseelse mot förordningen gjort hvad på honom ankommit och äger i följd af öfverordnads åtgärd eller vållande förseelse likväl rum, varde den öfverordnade drabbad af ansvar, som här afses.

Enahanda grunder skola tillämpas jämväl i fråga om ansvar, som enligt 29 § skall ådömas innehafvare af tillstånd till utöfvande af yrkesmässig automobiltrafik.

31 §.

Brukas automobil, hvarom i 24 § förmäles, utan att tillstånd till automobilens användande i riket erhållits, eller å tid, då sådant tillstånd icke längre är gällande, böte brukaren från och med 10 till och med 500 kronor.

Konungens befallningshafvande äger i fall, som i denna § afses, förordna, att automobilen skall tills vidare af polismyndighet omhändertagas.

32 §.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för utöfvande af yrkesmässig automobiltrafik utan vederbörligt tillstånd, samma förseelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förseelse äro stadgade.

33 §.

Allmän åklagare skall tala å förseelse, hvarom i denna förordning sägs, ändå att angivelse därom ej skett; dock må körning med automobil å enskild väg, där sådant ej är tillåtet, allenast af målsäganden åtalas.

34 §.

Förseelse mot denna förordning åtalas vid polisdомstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan ej finnes, vid allmän domstol i den ort, där förseelsen skett.

35 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

VIII Art. Om motorcykel.

36 §.

Å motorcykel äro allenast följande i denna stadga meddelade bestämmelser tillämpliga, nämligen:

- 1) 1 §, med undantag af 1 mom., punkterna b), c) och f);
- 2) 8—12 §§ och
- 3) i tillämpliga delar 14, 27—35 samt 39 §§.

För motorcykel gäller dessutom, att den skall vara försedd med minst en snabbt och säkert verkande broms, samt att vid mörker tänd lykta skall föras å motorcykelns framsida.

Å motorcykel tillämpas i öfrigt de föreskrifter, som rörande velociped äro eller varda för olika orter meddelade och icke strida mot här gifna, för motorcykel gällande stadganden.

IX Art. Öfriga föreskrifter.

37 §.

1 mom. För förrättning, som enligt denna förordning ankommer på besiktningsman, är han berättigad till ersättning enligt följande taxa:

för besiktning af automobil,

- a) som icke förut erhållit igenkänningsmärke, ... kronor 15;
 b) som erhållit igenkänningsmärke, ... » 10;
 för pröfning enligt 3 § ..... » 5.

Uppvisas på en gång två eller flera, en och samma person tillhöriga automobiler till besiktning, vare besiktningsmannen i intet fall berättigad till högre ersättning än 10 kronor för besiktningen af hvarje automobil.

Ehvad besiktning kommit till stånd eller till följd af automobilägarens förvållande ej kunnat verkställas, äger besiktningsmannen, om han är boende på mer än 2 kilometers afstånd från förrättningsstället, åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt 4 klassen i gällande rese-reglemente.

I ersättningen ingår godtgörelse för utfärdande af besiktningsinstrument eller annat intyg äfvensom för deras öfversändande i föreskrifna fall till vederbörande myndighet.

2 mom. Ersättning för besiktning gäldas af automobilens ägare; dock att, där besiktning, som af myndighet jämlikt 7 § anbefallts, icke föranleder någon som helst inskränkning i rätten att begagna automobilen, kostnaden härför skall af allmänna medel gäldas. Kan ersättning för besiktning, som af myndighet anbefallts, icke af ägaren utbekommas, gäldas den af staten.

3 mom. Ersättning för pröfning enligt 3 § gäldas af den, som pröfningen äskat.

38 §.

Hvarje beslut eller åtgärd af Konungens befallningshafvande enligt 5 § 4 mom. eller 7 § skall genom Konungens befallningshafvandes försorg för rikets polismyndigheter kungöras, på sätt särskildt förordnas.

39 §.

Emot beslut, som på grund af denna lag meddelas af Konungens befallningshafvande eller annan myndighet, hvarom i 16 § förmäles, må besvär anföras inom tid, som för öfverklagande af förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd; dock gäller beslutet, utan hinder af besvär, till efterrättelse, intill dess annorlunda kan blifva vederbörligen förordnad.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1906; och äger densamma tillämpning jämväl å automobil eller motorcykel, som då är i bruk.

Utskottet har i anledning af denna proposition fått från Svenska automobilklubben samt åtskilliga automobilfabrikanter och försäljare m. fl. emottaga en den 28 mars 1906 dagtecknad skrifvelse, i hvilken framställts vissa önskemål beträffande ifrågavarande förslag.

Efter fullbordad granskning af det föreliggande författningsförslaget får utskottet nu anföra följande.

*Utskottets
yttrande.*

I 1 § 1 mom. b) bestämmes, att automobil skall vara försedd med två lätt åtkomliga bromsar, af hvilka åtminstone den ena verkar direkt på drifhjulen eller med dem fast förenad skifva, och hvilka hvar för sig äro tillräckligt kraftiga att från full fart stanna automobilen inom en sträcka af tre gånger automobilens längd. Emot detta förslag har i ofvannämnda skrifvelse anmärkts, att bromsningsväglängden, som på grund af åtskilliga omständigheter icke kunde blifva konstant, ej borde vara afgörande för profvet. Olämpligheten här af framträdde än mer, då bromsningsväglängden sattes i förhållande till automobilens egen längd, som kunde variera mellan 2,5 och 5 meter. En lång automobil kunde i så fall blifva godkänd, under det att en kortare med exakt samma bromsningsväglängd blefve underkänd, oaktadt den senare på grund af mindre vikt hade mindre förmåga att åstadkomma skada vid en eventuell sammanstötning. Oafsedt olämpligheten i princip af den föreslagna bestämmelsen, torde det böra påpekas, att vid en hastighet af 30 kilometer i timmen bromsningsväglängden för automobiler, kortare än c:a 4,7 meter, enligt beräkning icke kunde nedbringas till tre gånger automobilens egen längd. I en nyligen förekommande uppsats i teknisk tidskrift har ock emot bestämmelsen om bromsningsväglängden anmärkts, att den vore opraktisk och i ogynnsamma fall omöjlig att efterkomma, hvadan det vore bättre att föreskrifva möjlighet af drifhjulens ögonblickliga fastlåsning. — Utskottet har icke velat uttala något bestämdt omdöme i denna rent tekniska fråga, hvars betydelse torde i viss mån förringas, om, såsom utskottet här nedan vill tillstyrka, den föreslagna maximihastigheten för automobil ned-

sättes. Emellertid anser utskottet, att ifrågavarande, af sakkunnige framställda anmärkningar böra vid förslaget slutliga behandling tagas i särskildt öfvervägande.

1 § 3 mom.

Då explosionsmotorer användas för driften, inträffa oupphörliga explosioner inom motorn. Därför torde föreskriften i 1 § 3 mom. att motor samt behållare och rör skola vara så beskaffade, att de ej kunna orsaka eld eller explosion, böra utbytas mot uttryck, som tekniskt riktigare återgifver den till grund för stadgandet liggande tanke, förebyggande af fara för »eld eller olyckshändelse genom explosion».

1 § 4 mom.

1 st.

Till förekommande af menlig inverkan på vägbanan har Kungl. Maj:t i 1 § 4 mom. första stycket föreslagit vissa bestämmelser om hjulringarnas beskaffenhet, och hafva i detta afseende förbjudits tvärlistor, framskjutande bulthufvuden eller andra ojämnheter på hjulringarna, dock att vintertid broddning af desamma eller andra därmed jämförliga åtgärder må äga rum. I fråga härom synes, enligt uttalande i förutnämnda skrifvelse, kunna ifrågasättas, om ej äfven å annan tid må kunna medgifvas, att å hjulringar med mjuk och elastisk beläggning få anbringas så kallade glidskydd, hvilka särskildt å slippriga vägar ofta torde vara behöfliga och ej kunna antagas i afsevärdare mån blifva till men för vägarnas bestånd.

2 st.

Vägbanans skyddande åsyftas ock med de i 1 § 4 mom. andra stycket upptagna föreskrifter om viss minimibredd på hjulringarne. Frågan om lagstadgad hjulbredd på vanliga laståkdon är redan uppmärksamrad i Riksdagen och har år 1904 föranlett skrifvelse i ämnet till Kungl. Maj:t. I ordningsföreskrifterna för Stockholm finnas ock stadganden härom. De i förevarande förslag i nämnda hänseende för automobiler gifna bestämmelser synes utskottet icke vara fullt tillfredsställande, helst de innefatta lindrigare föreskrifter för automobiler än man synes ansett i allmänhet nödigt stadga till och med för vanliga arbetsåkdon. Förenämnda för Stockholm gällande bestämmelser innehålla sålunda, att hjulringar och skenor på arbetsåkdon, som tillhöra invånare i hufvudstaden och där användas till körslor, äfvensom på omnibusvagnar, förspända med två eller flera hästar, skola hafva en bredd af minst $10\frac{1}{2}$ centimeter, så framt icke hjulens »genoms kärning» är minst $1\frac{1}{3}$ meter eller åkdonen hvila på ändamålsenliga fjädrar eller äro försedda med motsvarande, lika goda inrättningar. I den motion, som föranledde ofvannämnda riksdagsskrifvelse, upplystes exempelvis beträffande de allmänna vägarna inom Nordre Trondhjems amt i Norge, att vid körning af lass intill 700 kg. på hjuldon hjulskenans bredd skall vara minst 8 centimeter, att vid körning af lass,

som äro tyngre än 700 kg. på hjuldon, hjulskenans bredd skall vara minst 10 centimeter, och att från förstnämnda bestämmelse undantages körning för eget behof, då lassets vikt icke öfverskrider 350 kg., samt jordbruksprodukters inbärgning. Gällande danska lag bestämmer, att automobiler, som äro afsedda till arbets- eller fraktfart eller att föra mera än sex personer, skola, om de icke äro försedda med gummi-hjul, hafva en hjulbredd af minst 4 tum — en dansk tum motsvarar 2,6 cm. — och att den samlade vikten icke får öfverstiga 8,000 pund (4,000 kg.) på bivägar och 12,000 pund (6,000 kg.) på landsvägar. Och i ett detta år till danska riksdagens antagande framlagdt förslag uppställas nyssnämnda fordran på 4 tum, men stadgas tillika, att om vagnens samlade vikt öfverskrider 8,000 pund, hjulringarnas bredd skall ökas med $\frac{1}{2}$ tum för hvarje 1,000 pund, hvilken ökning dock helt eller delvis kan anbringas endast på bakhjulen, när dessa bära en större del af lasten. I viss mån torde dessa bestämmelser kunna tjäna till ledning för stadganden hos oss. Så bör enligt utskottets mening den totala belastningen på hvarje hjulaxel vara afgörande för hjulringarnas bredd och, ej, såsom här föreslås, blott automobilens egen vikt. Det är den förra och ej ensamt den senare, som inverkar på vägarnas slitning. Härvid synas emellertid automobiler med hjulringar, försedda med mjuk och elastisk beläggning, hvilkas belastning per axel uppgår till högst 750 kg., kunna undantagas från bestämmelse om viss bredd å hjulringarna. Den ringa vikten jämte ringarnas beskaffenhet torde skäligen kunna medgifva detta. För öfriga automobiler synes däremot åtminstone en bredd af 8 cm. å hjulringarna lämpligen böra uppställas såsom minimum. När belastningen per axel öfverstiger 750 kg., bör ock ökning i hjulringarnas bredd ske i visst lämpligt förhållande till belastningens ökning.

I 5 § 2 mom. stadgas, att vid besiktningen skall undersökas, huruvida automobilen till sin beskaffenhet öfverensstämmer med de i 1 § meddelade bestämmelser samt jämväl i öfrigt är för sitt ändamål lämplig. Härmed synes dock ej vara förebyggdt, att automobilerna erhålla ett särskildt motbjudande och för hästar skrämmande utseende. Utskottet vill i fråga härom erinra, att enligt den danska lagen automobil till storlek eller utseende ej väsentligt må afvika från de för motsvarande ändamål afsedda hästfordon. Det torde således kunna ifrågasättas, att till förekommande af anmärkta förhållandet uttrycket »i öfrigt är för sitt ändamål lämplig» utbyttes mot »i öfrigt är med hänsyn till den allmänna

trafiken lämplig» eller dylikt. För sådant fall böra gifvetvis motsvarande andra delar af förslaget i öfverensstämmelse härmed jämkas.

6 § 2 mom.

I 6 § 2 mom. föreskrifves, att igenkänningsmärke å automobil skall anbringas å sådan plats, att det lätt faller i ögonen och utan svårighet kan läsas af den, som befinner sig bakom fordonet. Men då ofta ett så placeradt märke af dammoln undanskymmes och det jämväl i öfrigt kan vara behöfligt, att äfven framifrån automobils igenkänningsmärke må vara synligt, torde det, i likhet med den danska lagens föreskrift, böra stadgas, att sådant märke skall anbringas på sådant sätt, att det utan svårighet kan läsas äfven af den, som befinner sig framför bilen. — Höjden å bokstäfverna och siffrorna i igenkänningsmärket synes utskottet böra ökas från den föreslagna af 8 cm. till 12 cm., såsom redan nu är föreskrifvet i öfverståthållarämbetets ordningsföreskrifter för automobiltrafik i Stockholm. Det kan här förtjäna anmärkas, att äfven i gällande reglemente angående droskväsendet i hufvudstaden höjden på droskas nummer är bestämd till 12 cm.

8 §.

Enligt 8 § får körning med automobil äga rum å hvarje allmän väg, gata eller torgplats, därest ej vederbörande myndighet annorlunda förordnat. För landet skall Konungens befallningshafvande äga att, där körning med automobil å viss allmän väg till följd af körbanans ringa bredd eller annat förhållande kunde medföra särskild fara eller olägenhet, meddela förbud vare sig mot all automobiltrafik å vägen eller mot körning därå med automobil af viss beskaffenhet, därvid i främsta rummet uppenbarligen åsyftats automobiler af mera betydande bredd eller vikt. I stad äfvensom köping eller municipalsamhälle, där ordningsstadgan för rikets städer tillämpas, skulle sådant förbud meddelas i den ordning, som i nämnda stadga föreskrifves. På sätt chefen för justitiedepartementet vid ärendets behandling i statsrådet erinrat, hafva åtskilliga betänkligheter af i ärendet hörda myndigheter uttalats mot medgifvande af automobiltrafik å hvarje allmän väg. De olägenheter, som däraf kunde uppstå, hafva emellertid af Kungl. Maj:t ansetts afhjälpta genom inrymande åt vederbörande myndigheter af sådan rättighet, hvarom här ofvan förmales. Utskottet kan icke i allo dela denna uppfattning. Till allmänna vägar hänföras såsom bekant jämväl bygdevägar. Om dessa är stadgadt, att de skola vara 3,6 meter breda. Konungens befallningshafvande äger dock, där för särskilda vägsträckor förhållandena sådant påkalla, medgifva, att vägen må hafva än mindre bredd — liksom Konungens befallningshafvande å andra sidan under vissa förutsättningar kan för-

ordna om bygdevägs utläggande till större bredd. Enligt hvad utskottet inhämtat, är den vanligaste bredden af de för personbefordran här i riket brukade automobiler omkring 1,7 meter. Lastautomobiler äro i allmänhet bredare. Att låta vägar af endast 3,6 meters eller än mindre bredd befaras af sådana fordon synes utskottet knappast låta sig förena med nödig omtanke för öfriga vägförandes säkerhet och tillgodoseendet af deras befogade anspråk, att vägarnas framkomlighet ej äfventyras. För-siktigheten synes ock böra bjuda att, innan mera erfarenhet vunnits, icke medgifva automobiltrafik å dylika vägar. Om därför vägar af den ringa bredd, hvarom här är fråga, måste anses olämpliga för att mottaga den vanliga automobiltrafiken, bör enligt utskottets åsikt deras fredande därifrån icke göras beroende däraf att i hvarje särskildt fall förbud af myndighet meddelas, utan i författningen uppställas såsom allmän regel, att automobiltrafik ej å vägar med denna ringa bredd får förekomma, med Konungens befallningshafvande likväl lämnad rätt att för de undantagsfall, där sådant utan olägenhet kan ske, på särskild ansökan medgifva automobilfart.

Då äfven vägar af större bredd än 3,6 meter kunna vara otjänliga för automobiltrafik, bör med afseende å dylika vägar bibehållas det föreslagna stadgandet om rättighet för Konungens befallningshafvande att förbjuda sådan trafik af viss beskaffenhet eller af hvarje slag.

9 § innehåller ett uttalande därom att å enskild väg, som allmän-neligen befares, körning med automobil är tillåten, men att Konungens befallningshafvande, då vägens ägare gör framställning därom, skall med-dela sådant förbud, hvarom här ofvan förmäles. Detta stadgande synes utskottet böra utgå. Det torde nämligen med skäl kunna ifrågasättas, huruvida här berörda förhållanden böra regleras annorlunda än i samband med föreskrifter om begagnande i allmänhet af enskilda vägar.

Författningsförslagets i 10 § inrymda bestämmelser angående högsta medgifna hastighet för automobils framförande hafva synts utskottet böra underkastas jämkning: Bestämmelserna äro mindre stränga och mindre betryggande för säkerheten än motsvarande föreskrifter i ett flertal ut-ländska lagstiftningar, exempelvis den danska, sachsiska, badensiska, bayerska och italienska. Nu är det visserligen sannt, att de svenska vägarne och gatorna i allmänhet äro mindre lifligt trafikerade än de vägar och gator, hvarå dessa lagstiftningar hafva tillämpning, och mindre intensiv trafik är ju i och för sig en omständighet, med stöd hvaraf större hastighet skulle kunna medgifvas. Men våra allmänna vägars och gators jämförelsevis

9 §.

10 §.

ringa bredd och åtskilliga andra förhållanden, såsom den täta förekomsten af kuperad terräng samt — å landsbygden — af skymmande skog och krökningar af vägen, synes utskottet hafva bort föranleda, att afvikelser i ofvan angifna riktning från åberopad utländsk lagstiftning ej ägt rum. Å andra sidan får man ej genom allt för snäfvaste bestämmelser förhindra automobiltrafiken att tillgodogöra sig sitt förnämsta företräde framför annan skjuts, nämligen den större snabbheten, och detta desto mindre som vådan för öfriga vägfarande af automobils större fart inom vissa gränser häfves därigenom att detta fortkomstmedel manövreras säkrare, hastigare och smidigare än ett med dragare förspändt åkdon. Automobilväsendets utveckling kan enligt utskottets mening få stor betydelse för vårt land med dess vidsträckta områden utan tillräckliga förbindelser å järnväg eller vattenled, och maximihastigheten för automobil bör därför bestämmas så förmånligt som omsorgen om öfriga vägfarande kan medgifva. Efter sakens öfvervägande från dessa synpunkter, har utskottet ansett sig böra föreslå följande bestämmelser, nämligen att automobil ej får framföras med större hastighet än som motsvarar i stad, köping och annat tätt bebyggt samhälle 15 kilometer i timmen under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma, samt annorstädes 25 kilometer i timmen under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma. Möjligen kan framdeles, sedan större erfarenhet vunnits om automobiltrafik i vårt land och allmänheten hunnit vänja sig vid detta fortkomstmedel, hastigheten utan olägenhet bestämmas högre än, enligt hvad nu är nämndt, utskottet för närvarande anser rådligt.

12 §.

Enligt 11 § äger vederbörande myndighet af särskild anledning för viss väg meddela bestämmelse om inskränkning af den eljest tillåtna hastigheten. Dylik bestämmelse och förbud i särskilda fall att med automobil eller visst slag af automobil befara väg skall enligt 12 § anslås å taflor af angifven beskaffenhet, uppsatta vid de vägar, hvarå stadgandet i fråga har afseende. En dylik anordning synes utskottet opraktisk. Stora delar af vårt land komma helt säkert att under lång tid fortfarande vara främmande för automobiltrafik, och en allmän föreskrift om anvisningar å taflor för denna synes vid sådant förhållande opåkallad och föranledande afsevärda onödiga kostnader för det allmänna. Saken synes utskottet kunna tillfredsställande ordnas på följande vis: Konungens samtliga befallningshafvande utfärda hvar för sitt län allmän kungörelse med uppgift — för landet samt område, som är att hänföra till stad, men icke är i stadsplanen intaget — å de allmänna vägar, som få helt eller

delvis med automobil befaras, äfvensom angående förbud, som må vara i särskildt fall meddeladt mot sådan vägs befarande med hvarje eller visst slag af automobil, samt om stadgad inskränkning, beträffande vissa vägar, af eljest medgifven hastighet för automobils framförande. I början af hvarje år sammanfattas i utfärdad kungörelse på ett öfverskådligt sätt alla sådana under det nästföregående året samt förut inom länet tillkännagifna stadganden, såvidt de fortfarande äro gällande.

Utan tvifvel skola automobilklubbar eller andra intresserade draga försorg därom, att med ledning af dessa kungörelser lämpliga vägkartor med behöriga upplysningar upprättas till tjänst för automobilister; och saknaden af anslagstafflor skulle vid sådant förhållande ej bereda dessa synnerlig olägenhet. Utskottet anser alltså, att 12 §:s bestämmelser böra utbytas mot föreskrifter om sådant förfarande, som här ofvan angifvits.

Enligt 13 § skall förare vara skyldig att på vederbörandes anmodan styrka sin behörighet. Det synes utskottet kunna ifrågasättas, huruvida ej uttrycket »på vederbörandes anmodan» bör utbytas mot ett annat, som tydligare angifver, hvilka vederbörande åsyftas. 13 §.

Beträffande 24 § anmärker utskottet, att den i 4 mom. lämnade hänvisning till 5 § 2 mom. rätteligen skall vara en hänvisning till 6 § 2 mom. 24 § 4 mom.

Därest utskottets uppfattning om olämpligheten af 9 §:ns upptagande i denna förordning vinner afseende, torde i 33 § orden »dock må körning med automobil å enskild väg, där sådant ej är tillåtet, allenast af målsäganden åtalas» böra utgå. 33 §.

36 § synes utskottet böra fullständigas i syfte, att igenkänningsmärke föreskrifves för motorcykel. Under förutsättning att utskottets förslag till ändring af 8 § vinner afseende, bör vidare åt 36 § lämnas sådan affattning, att denna ändring blifver utan betydelse för motorcykel, hvilket fortkomstmedel utan olägenhet torde kunna användas äfven å vägar af mindre bredd än 3,6 meter. 36 §.

Af hvad utskottet sålunda anført framgår, att utskottet i vissa afseenden, utan att påyrka ändringar i föreslagna bestämmelser, ansett, att vid författningsförslagets slutliga redigering vissa af utskottet framställda erinringar böra komma under öfvervägande. I andra här ofvan angifna delar har utskottet åter funnit mera bestämda uttalanden böra göras, och får, under åberopande af hvad utskottet därom anført, hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t

anmäla, att vid granskning af förevarande förslag Riksdagen funnit skäl till följande hemställanden:

1:o) att den totala belastningen å hvar hjulaxel må vara afgörande för hjulringarnas bredd; att denna bredd bör utgöra minst 8 centimeter och vid en belastning per axel af mer än 750 kilogram ökas därutöfver i visst lämpligt förhållande till belastningens ökning; samt att undantag från bestämmelse om viss bredd på hjulringar må äga rum för automobiler med en belastning af högst 750 kilogram per axel, när hjulringarna äro försedda med mjuk och elastisk beläggning;

2:o) att automobil förses med igenkänningsmärke på sådant sätt, att det utan svårighet kan läsas, såväl af den som befinner sig bakom som af den, hvilken befinner sig framför automobilen, samt att bokstäfverna och siffrorna i märket erhålla minst 12 centimeters höjd;

3:o) att i förordningen uppställles såsom allmän regel, att å allmänna vägar med en bredd af 3,6 meter eller därunder automobiltrafik ej får förekomma, med Konungens befallningshafvande likväl lämnad rätt att för de undantagsfall, där sådant utan olägenhet kan ske, på särskild ansökan medgifva automobilfart;

4:o) att bestämmelserna i den föreslagna 9 § helt må utgå;

5:o) att automobil ej må framföras med större hastighet än som motsvarar i stad, köping och annat tätt bebyggt samhälle 15 kilometer under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma samt annorstädes 25 kilometer under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma, allt i timmen;

6:o) att det i 12 § föreslagna uppsättande af anslagstaflor ej må ifrågakomma, utan ersättas med föreskrift, att Konungens befallningshafvande, hvar för sitt län, *dels* utfärdar kungörelse med uppgift — för landet samt område, som är att hänföra till stad, men icke är i stadsplanen intaget — å de allmänna vägar, som få helt eller delvis med automobil befaras, äfven-

som angående förbud, som må vara i särskildt fall meddeladt mot sådan vägs befarande med hvarje eller visst slag af automobil, samt om stadgad inskränkning, beträffande vissa vägar, af eljest medgifven hastighet för automobils framförande, dels ock i början af hvarje år i utfärdad kungörelse sammanfattar på ett öfverskådligt sätt alla sådana under det nästföregående året samt förut inom länet tillkännagifna stadganden, såvidt de fortfarande äro gällande;

7:o) att, därest Riksdagen godkänner den under 4:o) här ofvan gjorda hemställan, orden i 33 § »dock må körning med automobil å enskild väg, där sådant ej är tillåtet, allenast af målsäganden åtalas» må utgå;

8:o) att motorcykel må förses med igenkänningsmärke; samt

9:o) att, därest Riksdagen godkänner hvad utskottet under 3:o) här ofvan hemställt, det vid 8 § ifrågasatta förbud mot automobiltrafik å väg af 3,6 meters bredd eller därunder icke må äga tillämpning å motorcykel.

Stockholm den 7 maj 1906.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Reservation

af herrar *Lindman* och *Segerdahl*:

»Då vi anse de af utskottet gjorda inskränkningarna i Kungl. Maj:ts förslag till användande af allmänna vägar för automobiltrafik äfvensom i den hastighet, hvarmed automobil får framföras, icke lämpliga, få vi re-

servera oss mot utskottets hemställan i dessa delar. Att såsom allmän regel förbjuda automobilkörning å vägar, som icke äro bredare än 3,6 meter, och endast tillåta den å sådana vägar i undantagsfall och på särskild ansökan, skall enligt vår mening hindra uppkomsten af automobiltrafik för såväl person- som godsbefordran, hvilket icke synes oss lämpligt. Konungens befallningshafvande kan enligt den kungl. propositionen meddela förbud mot automobiltrafik å viss allmän väg, där körning med automobil till följd af körbanans ringa bredd eller annat förhållande kan medföra särskild fara eller olägenhet, hvilken bestämmelse bör vara tillräckligt betryggande.

Då 14 § i den kungl. propositionen innehåller föreskrifter om så ringa fart, att automobilen ögonblickligen skall kunna stannas å broar, i vägkorsningar samt å sådana ställen, där lifligare trafik råder, eller där körbanan ej kan öfverskådas minst 15 meter framför automobilen, synas oss ej tillräckliga skäl förefinnas för den nedsättning i hastigheten, som utskottet föreslagit. Därigenom skulle fördelen af begagnande af automobil såsom ett *nyttigt* fortkomstmedel i väsentlig grad stäckas.

På grund häraf anse vi,

att punkterna 3 och 5 i utskottets hemställan böra utgå, samt att i punkten 6 orden »å de allmänna vägar, som få helt eller delvis med automobil befaras, äfvensom angående förbud, som må vara i särskildt fall meddeladt mot sådan vägs befarande med hvarje eller visst slag af automobil» böra utbytas mot »å de allmänna vägar, som helt eller delvis ej få med automobil befaras, äfvensom angående förbud, som må vara i särskildt fall meddeladt mot sådan vägs befarande med visst slag af automobil».

Herr *Hedenstierna* har begärt få antecknad, att han icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.
